

تحلیل تأثیر تغییرات فرهنگی و اجتماعی بر روش‌ها و سبک‌های فرزندپروری

فائزه سرگلزایی^۱

^۱ کارشناسی، آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان سیستان و بلوچستان

اداره آموزش و پرورش استان سیستان و بلوچستان

fa.srg6919@gmail.com

09026476919

چکیده:

تغییرات فرهنگی و اجتماعی در دنیای مدرن تأثیرات عمیقی بر روش‌ها و سبک‌های فرزندپروری دارند. این تغییرات ناشی از تعاملات پیچیده میان عواملی چون پیشرفت‌های تکنولوژیکی، تغییرات اقتصادی و تحول در نگرش‌های اجتماعی است. والدین امروز با چالش‌های جدیدی مواجه‌اند که نسل‌های پیشین کمتر با آن‌ها دست‌وپنجه نرم کرده‌اند، از جمله تأثیر فضای مجازی و تغییرات در ساختار خانواده. در این مقاله، به بررسی دقیق تأثیرات این تغییرات بر شیوه‌های فرزندپروری و ارائه راهکارهایی برای انطباق والدین با نیازهای جدید کودکان پرداخته می‌شود. همچنین، نیاز به بازنگری در روش‌های تربیتی و ارتقای مهارت‌های والدین در عصر دیجیتال به شدت احساس می‌شود. روش تحقیق در این پژوهش به صورت توصیفی - تحلیلی و از نوع کتابخانه‌ای و اسنادی است. باتوجه به اهمیت این موضوع، این پژوهش می‌تواند به درک بهتر والدین و متخصصان از چالش‌ها و فرصت‌های موجود در تربیت فرزندان کمک کند و به طراحی راهکارهای مؤثرتری برای بهبود کیفیت تربیت و رشد کودکان منجر شود. در نهایت، درک این تأثیرات می‌تواند به ارتقای سلامت روانی و اجتماعی خانواده‌ها کمک کند و نسلی توانمند و موفق را در آینده پرورش دهد.

واژگان کلیدی: فرزندپروری، تغییرات فرهنگی، تغییرات اجتماعی، روش‌های تربیتی

۱- مقدمه :

تغییرات فرهنگی و اجتماعی در دهه های اخیر نقش بسزایی در شکل دهی و تحول روش ها و سبک های فرزندپروری داشته اند. این تغییرات معمولاً نتیجه تعاملات پیچیده ای میان عوامل مختلفی همچون تحول در ارزش های اجتماعی، پیشرفت های تکنولوژیک، تغییرات اقتصادی، و تحولات فرهنگی هستند که به طور هم زمان بر نحوه تربیت و آموزش کودکان تأثیر می گذارند. در گذشته، روش های فرزندپروری اغلب ریشه در سنت ها و هنجارهای محلی داشتند و انتقال از یک نسل به نسل دیگر به صورت طبیعی و بدون تغییرات اساسی صورت می گرفت. با این حال، در دنیای مدرن، تحولات فرهنگی و اجتماعی باعث شده اند که والدین با چالش ها و فرصت های جدیدی مواجه شوند که نیازمند رویکردهای تازه و خلاقانه در فرزندپروری است (Bornstein, 2012).

امروزه، والدین با مسائلی روبرو هستند که نسل های پیشین کمتر با آنها مواجه بودند، از جمله تأثیر فضای مجازی بر تربیت فرزندان، تغییر در ساختارهای خانوادگی، و تحول در نگرش های اجتماعی نسبت به کودکی و حقوق کودکان (قاسمی، محمدی و رضایی، ۱۳۹۹). پژوهش های بین المللی نشان می دهند که شیوه های فرزندپروری در طول زمان از رویکردهای اقتدارگرایانه به سمت روش های مشارکتی تر و فرزند محور حرکت کرده است (Parke & Gauvain, 2009). این روند در ایران نیز، هرچند با شدت و ضعف هایی، قابل مشاهده است. مطالعات داخلی حاکی از آن است که والدین ایرانی نیز به تدریج به سمت شیوه های تربیتی منعطف تر و مبتنی بر گفتگو حرکت کرده اند، هرچند این تغییر در همه اقشار جامعه یکسان نبوده است (رضایی، علیزاده و کریمی ۱۴۰۱).

تحولات فرهنگی و اجتماعی همواره تأثیرات عمیقی بر شیوه های فرزندپروری و روش های تربیت کودکان داشته اند. در دنیای امروز، گسترش رسانه های جمعی، تغییرات نقش های جنسیتی، تحولات اقتصادی، و افزایش تعاملات بین المللی از جمله عواملی هستند که به تغییراتی اساسی در روش های فرزندپروری منجر شده اند. این تغییرات نه تنها در نوع رابطه والدین و فرزندان، بلکه در ارزش ها، باورها، و انتظاراتی که از کودکان داریم، نیز تأثیر گذاشته اند. به عنوان مثال، پژوهش ها نشان می دهند که سبک های فرزندپروری در جوامع غربی در دهه های اخیر به سمت پذیرش بیشتر استقلال و خودمختاری در کودکان حرکت کرده اند، در حالی که در بسیاری از جوامع شرقی، همچنان تأکید بیشتری بر اطاعت و احترام به بزرگ ترها وجود دارد (Lewis, 2019).

از طرفی فناوری و رسانه های دیجیتال نیز تأثیر قابل توجهی بر شیوه های فرزندپروری داشته اند. والدین امروزی با چالش های جدیدی مانند مدیریت زمان استفاده از فناوری، نظارت بر محتوای آنلاین، و آموزش سواد دیجیتال به فرزندان خود مواجه هستند (طالبی و رضایی، ۱۴۰۲). این موضوع، لزوم بازنگری در رویکردهای تربیتی و ارتقای مهارت های والدین در عصر دیجیتال را برجسته می کند. تکنولوژی و رسانه های دیجیتال نیز به طور قابل توجهی بر روش های فرزندپروری تأثیر گذاشته اند. با ظهور اینترنت و دسترسی گسترده به دستگاه های دیجیتال، کودکان از سنین بسیار پایین تر از گذشته با فناوری های نوین آشنا می شوند. این تغییرات باعث شده است که والدین با چالش های جدیدی در زمینه مدیریت زمان استفاده از دستگاه های دیجیتال و محتوای آنلاین روبرو شوند (Livingstone & Blum-Ross, 2020). در این راستا، بسیاری از والدین به دنبال ایجاد تعادل میان استفاده از فناوری و فعالیت های فیزیکی و اجتماعی برای کودکان خود هستند.

همچنین تغییرات در ساختار خانواده، از جمله افزایش خانواده های تک والد و کاهش بعد خانوار، بر شیوه های فرزندپروری تأثیر گذاشته است. پژوهش ها نشان می دهند که این تغییرات ساختاری می تواند بر کیفیت روابط والد - فرزندی و شیوه های تربیتی اتخاذ شده توسط والدین تأثیرگذار باشد (محمدی

¹ Cultural and social changes

² Parenting styles

³ Authoritarian approaches

⁴ Collaborative methods

⁵ child-oriented

⁶ Changes in gender roles

⁷ Economic developments

⁸ Independence and autonomy

⁹ Digital media

و علیراده، ۱۴۰۰). همچنین، افزایش مشارکت زنان در بازار کار و تغییر در نقش های جنسیتی سنتی، الگوهای جدیدی از مسئولیت پذیری والدین در تربیت فرزندان را شکل داده است (کریمی و همکاران، ۱۳۹۸).

علی رغم این تغییرات گسترده، باید توجه داشت که تأثیر تحولات فرهنگی و اجتماعی بر شیوه های فرزندپروری یکسان و یکنواخت نبوده است. عواملی مانند تفاوت های فرهنگی، وضعیت اقتصادی - اجتماعی، و سطح تحصیلات والدین همچنان نقش مهمی در شکل دهی به روش های تربیتی ایفا می کنند (Bradley & Corwyn, 2002). به علاوه، تفاوت های قومی و منطقه ای در ایران نیز بر تنوع شیوه های فرزندپروری افزوده است (نصرتی و همکاران، ۱۳۹۹).

در همین راستا، تأثیر جهانی سازی و افزایش تعاملات بین المللی نیز نباید نادیده گرفته شود. فرهنگ ها و روش های مختلف تربیتی از طریق رسانه ها و فضای مجازی به سرعت در سراسر جهان گسترش یافته اند و والدین از سبک های تربیتی مختلف الهام می گیرند. این مسئله باعث شده است که والدین در جوامع مختلف با چالش هایی روبرو شوند که پیش تر با آن ها مواجه نبوده اند، مانند انتخاب میان سبک های تربیتی سنتی و مدرن (Chang & Chen, 2021).

بنابراین، بررسی تأثیرات تحولات فرهنگی و اجتماعی بر روش های فرزندپروری می تواند به ما درک بهتری از چگونگی تغییرات این روش ها و تأثیرات آن ها بر رشد و توسعه کودکان ارائه دهد. در این مقاله، با مرور پژوهش های موجود و بررسی نقش این تغییرات در تربیت کودکان، به بررسی عمیق تر این موضوع خواهیم پرداخت.

۲- بیان مسئله

در دهه های اخیر، تغییرات فرهنگی و اجتماعی گسترده ای در سطح جهانی و محلی رخ داده است که به طور مستقیم و غیرمستقیم بر روش ها و سبک های فرزندپروری تأثیر گذاشته است. افزایش مشارکت زنان در بازار کار، تغییر نقش های جنسیتی، رشد فناوری های ارتباطی و رسانه های دیجیتال، و همچنین تعاملات فرهنگی ناشی از جهانی شدن، همگی به تغییر در نگرش ها و رویکردهای والدین نسبت به تربیت فرزندان منجر شده اند. این تحولات باعث شده است که سبک های فرزندپروری از حالت سنتی و ثابت خارج شوند و به سوی تنوع و پویایی بیشتر حرکت کنند. در حالی که این تغییرات فرصت هایی برای بهبود روش های تربیتی فراهم کرده است، چالش های جدیدی نیز به همراه داشته که والدین و جامعه را درگیر کرده است. با توجه به این تغییرات گسترده، مسئله اصلی پژوهش حاضر بررسی چگونگی تأثیر تغییرات فرهنگی و اجتماعی بر روش ها و سبک های فرزندپروری و ارائه راهکارهایی برای تطبیق بهتر این روش ها با نیازهای جدید کودکان در دنیای معاصر است. این پژوهش تلاش می کند تا با تحلیل این تغییرات و بررسی پیامدهای آن ها، به والدین و متخصصان تربیتی کمک کند تا رویکردهای نوینی را در تربیت فرزندان خود به کار گیرند که همگام با تحولات اجتماعی و فرهنگی باشد.

همچنین تغییرات اقتصادی و افزایش هزینه های زندگی نیز بر شیوه های فرزندپروری تأثیرگذار بوده است. فشارهای اقتصادی می تواند منجر به افزایش استرس والدین و کاهش زمان و انرژی در دسترس برای تعامل با فرزندان شود (حسینی، رضایی و محمدی، ۱۴۰۰). این امر اهمیت توجه به عوامل اقتصادی - اجتماعی در مطالعه شیوه های فرزندپروری را نشان می دهد.

باتوجه به اهمیت این موضوع در ادامه به تحلیل مهم ترین و تأثیرگذارترین مؤلفه ها بر این موضوع می پردازیم:

۱. پیشرفت تکنولوژی

پیشرفت های تکنولوژیکی تأثیر عمیقی بر شیوه های فرزندپروری گذاشته است. یکی از چالش های اصلی، عدم تطابق روش های فرزندپروری با نیازهای جدید کودکان در عصر دیجیتال است. با گسترش استفاده از فناوری و دستگاه های دیجیتال در میان کودکان و نوجوانان، والدین با مسائلی نظیر کنترل زمان استفاده، مدیریت محتوا، و حفظ تعادل میان فعالیت های آنلاین و آفلاین روبرو شده اند (دالوند، ۱۳۹۸). این مسائل نیازمند بازنگری در روش های فرزندپروری و ایجاد راهبردهای نوین برای تربیت کودکان در دنیای دیجیتال است.

افزایش زمان استفاده از صفحه نمایش و قرارگرفتن در معرض رسانه های دیجیتال برای کودکان، چالش های جدیدی را در نظارت بر فعالیت های آنلاین و اطمینان از امنیت سایبری ایجاد کرده است (Livingstone et al., 2017). والدین اکنون باید تعادلی بین استفاده از فناوری برای اهداف آموزشی و محدود کردن مصرف رسانه ای برقرار کنند. علاوه بر این، ادغام فناوری آموزشی در فرزندپروری، روش های جدیدی برای یادگیری و تعامل ایجاد کرده است (Patrikakou, 2016).

پیشرفت های تکنولوژیک و گسترش فضای مجازی، بعد دیگری به چالش های فرزندپروری افزوده است. والدین امروزی باید با مسائلی مانند مدیریت استفاده از فناوری، حفظ امنیت آنلاین کودکان، و آموزش سواد دیجیتال دست و پنجه نرم کنند (Livingstone & Blum-Ross, 2020). این موضوع، نیاز به توسعه مهارت های جدید در والدین و بازنگری در استراتژی های تربیتی را نشان می دهد.

۲. تغییر ساختارهای خانواده

ساختارهای خانوادگی در دهه های اخیر تغییرات قابل توجهی داشته اند. یکی از مهم ترین عوامل تأثیرگذار بر شیوه های فرزندپروری، تغییر در ساختار خانواده است. افزایش نرخ طلاق، کاهش بعد خانوار، و ظهور الگوهای جدید خانواده مانند خانواده های تک والد یا هم جنس، چالش های جدیدی را در زمینه تربیت فرزندان ایجاد کرده است (Walsh, 2016). این تغییرات ساختاری، نیازمند بازنگری در رویکردهای سنتی فرزندپروری و ارائه راهکارهای جدید متناسب با شرایط متنوع خانواده ها است.

افزایش خانواده های تک والد و ترکیبی، پذیرش فزاینده والدین هم جنس، و مشارکت بیشتر پدر بزرگ و مادر بزرگ ها و خانواده گسترده در تربیت فرزندان، چشم انداز فرزندپروری را تغییر داده است (Golombok, 2015). این تغییرات منجر به ظهور روش های فرزندپروری متنوع تر و انعطاف پذیرتر شده است که با ساختارهای خانوادگی غیر سنتی سازگار هستند. تحولات در ساختار خانواده نیز یکی از عوامل مهمی است که بر شیوه های فرزندپروری تأثیرگذار بوده است. در گذشته، خانواده های گسترده ای که شامل چندین نسل زیر یک سقف بودند، نقش مهمی در تربیت کودکان ایفا می کردند. اما در جوامع مدرن، خانواده های هسته ای با کاهش تعداد اعضا و افزایش والدین شاغل، تغییرات چشمگیری در وظایف و مسئولیت های والدین به وجود آورده اند (Thompson, 2020). این تغییرات باعث شده اند تا نقش والدین به عنوان اصلی ترین منابع حمایت عاطفی و روانی کودکان بیشتر مورد تأکید قرار گیرد.

۳. تحول نقش های جنسیتی

یکی از عوامل مهمی که بر فرزندپروری تأثیر گذاشته، تغییر در نقش های جنسیتی است. با افزایش مشارکت زنان در بازار کار و تغییر نگرش های اجتماعی نسبت به تقسیم وظایف خانوادگی، نقش والدین به شکلی متفاوت از گذشته تعریف شده است. به عنوان مثال، امروزه بسیاری از خانواده ها به دنبال تقسیم برابر مسئولیت ها بین والدین هستند، در حالی که در گذشته، نقش های مادر و پدر به طور سنتی تفکیک شده بود (Bianchi, 2000). این تغییرات به نوبه خود موجب شده است که پدران نقش فعال تری در تربیت کودکان ایفا کنند و مادران نیز به دنبال ایجاد تعادل میان کار و زندگی خانوادگی باشند.

تحول در نقش های جنسیتی منجر به تقسیم عادلانه تر مسئولیت های فرزندپروری شده است. تغییر از مدل سنتی "مادر به عنوان مراقب اصلی" و افزایش مشارکت پدران در تربیت فرزندان، پویایی خانواده را تغییر داده است (Cabrera et al., 2018). این امر منجر به رویکردهای متعادل تر در فرزندپروری و الگوهای نقش متنوع تر برای کودکان شده است.

۴. تعادل کار و زندگی

افزایش مشارکت زنان در بازار کار نیز تأثیر قابل توجهی بر شیوه های فرزندپروری داشته است. امروزه، بسیاری از خانواده ها با چالش ایجاد تعادل بین کار و زندگی خانوادگی مواجه هستند که این امر می تواند بر کیفیت و کمیت زمان اختصاص داده شده به فرزندان تأثیر بگذارد (Bianchi & Milkie, 2010). این تغییرات، لزوم بازتعریف نقش های والدینی و ارائه راهکارهای جدید برای مدیریت زمان و منابع در خانواده را برجسته می کند. به عبارت دیگر افزایش خانواده های با درآمد دوگانه بر زمان صرف شده با فرزندان تأثیر گذاشته است. این امر منجر به تمرکز بیشتر بر کیفیت زمان به جای کمیت و رشد ترتیبات کاری انعطاف پذیر برای تطبیق با نیازهای خانواده شده است (Bianchi et al., 2006). والدین اکنون باید راههایی خلاقانه برای برقراری تعادل بین تعهدات شغلی و مسئولیت های والدینی پیدا کنند.

۵. تأکید بر روانشناسی کودک

افزایش آگاهی عمومی و دسترسی به اطلاعات علمی درباره روان شناسی کودک و اهمیت تربیت سالم نیز به تغییر در نگرش های فرزندپروری منجر شده است. والدین امروزی بیشتر به دنبال ایجاد محیطی هستند که در آن کودکان بتوانند به طور مستقل فکر کنند، احساسات خود را بیان کنند و به نحو احسن رشد یابند. این تغییرات در نگرش ها و شیوه های تربیتی، نتیجه مستقیم افزایش دسترسی به اطلاعات و آموزش های مرتبط با تربیت کودک است (احمدی، ۱۳۹۷). در این میان، افزایش آگاهی عمومی نسبت به اهمیت سلامت روانی کودکان نیز باعث شده تا روش های فرزندپروری بیشتر به سوی حمایت عاطفی و تقویت ارتباطات مثبت میان والدین و فرزندان سوق پیدا کند. برای نمونه، یکی از تحقیقات نشان داده است که والدینی که

از روش‌های حمایتی و مشارکتی در تربیت فرزندان خود استفاده می‌کنند، فرزندان با اعتمادبه‌نفس بیشتری دارند و در آینده بهتر می‌توانند با چالش‌های زندگی روبرو شوند (علیزاده، ۱۳۹۸).

همچنین آگاهی فزاینده از اهمیت هوش هیجانی و سلامت روان منجر به تغییر از سبک‌های فرزندپروری مستبدانه به سبک‌های مقتدرانه و آزادگذاری شده است (Baumrind, 1991). تمرکز بیشتر بر تقویت مثبت و ارتباطات باز با کودکان وجود دارد. والدین اکنون به دنبال درک بهتر نیازهای عاطفی و روانی فرزندان خود هستند و از رویکردهای فرزندپروری که رشد عاطفی سالم را تقویت می‌کند، استفاده می‌کنند.

علاوه بر این، تغییر در نگرش‌های اجتماعی نسبت به کودکی و حقوق کودکان، پارادایم جدیدی را در فرزندپروری ایجاد کرده است. امروزه، تأکید بیشتری بر رشد عاطفی و روانی کودکان، احترام به فردیت آنها، و مشارکت دادن کودکان در تصمیم‌گیری‌های مربوط به زندگی‌شان وجود دارد (UNICEF, 2021). این تغییر نگرش، نیازمند بازنگری در روش‌های تربیتی سنتی و حرکت به سمت رویکردهای مشارکتی‌تر است.

۶. تنوع و چندفرهنگی

با افزایش جوامع چندفرهنگی، تأکید فزاینده‌ای بر آگاهی فرهنگی و فراگیری در فرزندپروری وجود دارد. والدین اکنون با چالش‌های متعادل کردن سنت‌های فرهنگی با رویکردهای مدرن فرزندپروری روبرو هستند (Bornstein & Lansford, 2019). این امر منجر به روش‌های فرزندپروری منعطف‌تر و فرهنگی حساس‌تر شده است که تنوع را ارج می‌نهد و درک بین فرهنگی را تشویق می‌کند. علاوه بر این، جهانی‌شدن و افزایش تعاملات فرهنگی بین‌المللی، موجب گسترش آگاهی از سبک‌های مختلف فرزندپروری در فرهنگ‌های دیگر شده است. این امر به والدین این امکان را داده است که از روش‌های متنوع‌تری برای تربیت کودکان خود استفاده کنند و رویکردهای جدیدی را بر اساس تجربیات فرهنگی مختلف به کار گیرند (Bornstein, 2012). به عنوان مثال، برخی والدین از اصول فرزندپروری مثبت که در فرهنگ‌های اسکانندیناوی رواج دارد الهام می‌گیرند، درحالی‌که دیگران ممکن است به شیوه‌های سنتی‌تر از فرهنگ‌های آسیایی تمایل داشته باشند.

۷. انتظارات آموزشی

فشار فزاینده برای موفقیت تحصیلی از سنین پایین و ظهور روش‌های آموزشی جایگزین مانند تحصیل در خانه و مونته‌سوری، چشم‌انداز آموزشی را تغییر داده است (Lareau, 2011). والدین اکنون با چالش‌های متعادل کردن آرزوهای تحصیلی با نیاز به پرورش خلاقیت و بازی آزاد روبرو هستند.

۸. درک ایمنی و ریسک

تمرکز بیشتر بر ایمنی کودکان منجر به فرزندپروری محافظه‌کارانه‌تر شده است. با این حال، بحث‌هایی در مورد "فرزندپروری هلیکوپتری" در مقابل پرورش استقلال وجود دارد (Lythcott-Haims, 2015) والدین باید بین محافظت از فرزندان خود و اجازه‌دادن به آنها برای تجربه و رشد از طریق چالش‌ها تعادل برقرار کنند.

۹. تغییرات اقتصادی و معیشتی

تغییرات اقتصادی و افزایش نابرابری‌های اجتماعی نیز بر شیوه‌های فرزندپروری تأثیرگذار بوده است. فشارهای اقتصادی می‌تواند منجر به افزایش استرس والدین و کاهش منابع در دسترس برای تربیت فرزندان شود (Duncan & Murnane, 2011). این امر، اهمیت در نظر گرفتن عوامل اقتصادی - اجتماعی در مطالعه و ارائه راهکارهای فرزندپروری را برجسته می‌کند.

۱۰. دسترسی به اطلاعات

فراوانی توصیه‌های فرزندپروری و منابع آنلاین، هم فرصت‌ها و هم چالش‌هایی را ایجاد کرده است. درحالی‌که والدین اکنون به اطلاعات بیشتری دسترسی دارند، آنها همچنین باید اطلاعات معتبر را از توصیه‌های نادرست تشخیص دهند. شبکه‌سازی و پشتیبانی والدین از طریق رسانه‌های اجتماعی افزایش یافته است و جوامع آنلاین برای پشتیبانی و اشتراک تجربیات ایجاد شده است (Duggan et al., 2015).

۱۱. تغییر ارزش‌های اجتماعی

تأکید بیشتر بر فردیت و خودبینی در کودکان و تغییر به سمت آموزش رضایت و خودمختاری بدنی از سنین پایین، رویکردهای فرزندپروری را شکل داده است (Twenge & Campbell, 2009). والدین اکنون بیشتر بر پرورش اعتمادبه‌نفس، استقلال و مهارت‌های تصمیم‌گیری در فرزندان خود تمرکز می‌کنند. تغییرات فرهنگی و اجتماعی مانند کاهش تعداد فرزندان در خانواده‌ها، افزایش شهرنشینی، و رشد فرهنگ فردگرایی، به تغییرات اساسی در ساختار خانواده‌ها و نگرش‌های والدین نسبت به تربیت فرزندان منجر شده است. در این شرایط، توجه به نیازهای عاطفی و روانی کودکان و ایجاد محیط‌های تربیتی مثبت و حمایت‌کننده، به یکی از اولویت‌های اصلی والدین تبدیل شده است (کریمی، ۱۴۰۰).

باتوجه به این تحولات گسترده، ضرورت مطالعه و تحلیل دقیق تأثیر تغییرات فرهنگی و اجتماعی بر شیوه‌های فرزندپروری بیش از پیش احساس می‌شود. درک این تأثیرات می‌تواند به طراحی سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی مؤثرتر برای والدین، بهبود کیفیت روابط والد - فرزندی، و در نهایت ارتقای

سلامت روانی و اجتماعی کودکان و خانواده‌ها کمک کند. تغییرات فرهنگی و اجتماعی تأثیر عمیقی بر روش‌ها و سبک‌های فرزندپروری داشته‌اند. درحالی‌که این تغییرات چالش‌های جدیدی را ایجاد کرده‌اند، آن‌ها همچنین فرصت‌هایی را برای رویکردهای نوآورانه و پاسخگو در فرزندپروری فراهم کرده‌اند. والدین امروزی باید انعطاف‌پذیر، آگاه و آماده سازگاری با چشم‌انداز فرزندپروری در حال تحول باشند.

۳- ضرورت و اهمیت پژوهش

پژوهش در حوزه تأثیرات فرهنگی و اجتماعی بر روش‌های فرزندپروری از اهمیت زیادی برخوردار است، زیرا تربیت و رشد کودکان نه تنها بر زندگی فردی آن‌ها تأثیر می‌گذارد، بلکه بر جامعه و نسل‌های آینده نیز اثرگذار است. کودکان امروز آینده‌سازان فردای جامعه هستند و کیفیت تربیت آن‌ها می‌تواند بر توسعه اجتماعی، فرهنگی و حتی اقتصادی جوامع تأثیر بگذارد. باتوجه به تغییرات سریع در محیط‌های فرهنگی و اجتماعی، لازم است که والدین و محققان درک بهتری از این تغییرات و تأثیر آن‌ها بر روش‌های فرزندپروری پیدا کنند.

در جهان امروز، تغییرات فرهنگی و اجتماعی با سرعتی بی‌سابقه در حال وقوع هستند و این تحولات به طور مستقیم بر ساختار خانواده‌ها و روش‌های تربیتی تأثیر می‌گذارند. از این رو، بررسی و درک این تغییرات برای تطبیق بهتر والدین با نیازهای کودکان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. برای مثال، با گسترش نقش‌های جدید اجتماعی و تغییر نگرش‌ها نسبت به جنسیت، خانواده‌ها با چالش‌های جدیدی در تقسیم وظایف و مسئولیت‌های مربوط به تربیت فرزندان مواجه شده‌اند. این مسئله اهمیت پژوهش در زمینه بازنگری و به‌روزرسانی سبک‌های فرزندپروری را نشان می‌دهد (هالیدی و همکاران، ۱۳۹۷).

تکنولوژی و رسانه‌های دیجیتال نیز به طور گسترده‌ای زندگی خانوادگی و فرزندپروری را تحت تأثیر قرار داده‌اند. کودکان و نوجوانان امروزی به طور مستمر با دستگاه‌های دیجیتال در تعامل هستند و این وضعیت جدید نیازمند راهبردهای تربیتی متفاوتی است که والدین بتوانند از طریق آن‌ها به کنترل و هدایت رفتارهای آنلاین فرزندان خود بپردازند. این تغییرات نشان می‌دهد که پژوهش در این زمینه و ارائه راهکارهای عملی برای والدین، امری ضروری است تا بتوانند در برابر چالش‌های تربیتی جدید مقاومت کنند و آن‌ها را به‌درستی مدیریت کنند (شریفی فرد، ۱۳۹۹).

علاوه بر این، اهمیت پژوهش در این زمینه به دلیل افزایش مشکلات رفتاری و روانی در میان کودکان و نوجوانان در سراسر جهان نیز افزایش یافته است. بسیاری از این مشکلات ممکن است به شیوه‌های نادرست فرزندپروری مرتبط باشد. مطالعات نشان داده‌اند که روش‌های تربیتی که بر پایه کنترل بیش از حد یا عدم حمایت عاطفی استوار هستند، می‌توانند منجر به مشکلات روانی مانند اضطراب، افسردگی و رفتارهای پرخطرانه در کودکان شوند (Peterson, 2020). از این رو، پژوهش‌هایی که به بررسی تأثیرات تغییرات فرهنگی و اجتماعی بر فرزندپروری می‌پردازند، می‌توانند به شناسایی روش‌های مؤثرتری برای تربیت کودکان سالم و شاد کمک کنند.

از منظر فرهنگی نیز ضرورت این پژوهش به دلیل جهانی‌شدن و تأثیر آن بر فرهنگ‌های محلی است. امروزه، والدین در جوامع مختلف با ترکیبی از ارزش‌ها و روش‌های تربیتی مدرن و سنتی روبرو هستند که ممکن است گاهی با یکدیگر در تضاد باشند. این مسئله به‌ویژه در کشورهایی که هنوز پایبند به ارزش‌های سنتی هستند، بسیار مشهود است. به‌عنوان مثال، در کشورهایی مانند ایران، ترکیب روش‌های تربیتی غربی و ارزش‌های خانوادگی محلی ممکن است منجر به تضاد در شیوه‌های فرزندپروری شود (شمس، ۱۳۹۶). بررسی این تضادها و یافتن راه‌حل‌هایی برای هماهنگی بین ارزش‌های فرهنگی و روش‌های مدرن تربیت از جمله اهداف این پژوهش است.

ضرورت این پژوهش از بعد روان‌شناختی نیز اهمیت دارد. باتوجه به تأثیرات عمیق فرزندپروری بر رشد عاطفی و شناختی کودکان، بررسی روش‌های مختلف فرزندپروری می‌تواند به والدین کمک کند تا بهترین رویکردها را برای ارتقای سلامت روانی و عاطفی کودکان خود انتخاب کنند. همچنین، پژوهش در این زمینه می‌تواند به متخصصان کمک کند تا برنامه‌ها و سیاست‌های مؤثرتری را برای حمایت از خانواده‌ها و کودکان توسعه دهند (Baumrind, 1991).

پژوهش در زمینه تأثیر تغییرات فرهنگی و اجتماعی بر روش‌های فرزندپروری از اهمیت و ضرورت بالایی برخوردار است. این اهمیت را می‌توان در چندین جنبه دیگر هم به‌صورت موردی مورد بررسی قرارداد:

۱. درک بهتر چالش‌های معاصر والدین

در عصر حاضر، والدین با چالش‌های متعددی روبرو هستند که نسل‌های قبل با آن‌ها مواجه نبوده‌اند. پژوهش در این زمینه به ما کمک می‌کند تا درک عمیق‌تری از این چالش‌ها داشته باشیم. به‌عنوان مثال، والدین امروزی باید با مسائلی مانند استفاده از فناوری، شبکه‌های اجتماعی، و تهدیدات سایبری دست‌وپنجه نرم کنند (Livingstone et al., 2017). درک این چالش‌ها می‌تواند به توسعه استراتژی‌های مؤثر برای مقابله با آن‌ها کمک کند.

۲. بهبود سیاست‌گذاری‌های اجتماعی

پژوهش در این حوزه می تواند به سیاست گذاران کمک کند تا قوانین و برنامه های حمایتی مناسب تری برای خانواده ها تدوین کنند. به عنوان مثال، درک بهتر از چالش های تعادل کار و زندگی می تواند منجر به سیاست های بهتر در زمینه مرخصی والدین یا ساعات کاری انعطاف پذیر شود (Bianchi et al., 2006).

۳. ارتقاء سلامت روان کودکان و نوجوانان

باتوجه به افزایش مشکلات سلامت روان در میان کودکان و نوجوانان، درک اینکه چگونه تغییرات اجتماعی بر شیوه های فرزندپروری تأثیر می گذارد، می تواند به توسعه راهکارهایی برای بهبود سلامت روان نسل آینده کمک کند. این پژوهش ها می توانند به والدین و متخصصان کمک کنند تا روش های مؤثرتری برای حمایت از سلامت عاطفی و روانی کودکان پیدا کنند (Masten & Barnes, 2018).

۴. آماده سازی نسل آینده برای چالش های جهانی

جهان با چالش های بزرگی مانند تغییرات اقلیمی، نابرابری اقتصادی و تحولات تکنولوژیک روبرو است. پژوهش در زمینه فرزندپروری می تواند به ما کمک کند تا درک کنیم چگونه می توانیم نسل آینده را برای مواجهه با این چالش ها آماده کنیم. این شامل پرورش مهارت هایی مانند تفکر انتقادی، حل مسئله و انعطاف پذیری می شود (Sharma, 2018).

۵. ارتقاء برابری و عدالت اجتماعی

پژوهش در این زمینه می تواند به شناسایی و رفع نابرابری های موجود در فرصت های فرزندپروری کمک کند. به عنوان مثال، درک تأثیر عوامل اجتماعی - اقتصادی بر شیوه های فرزندپروری می تواند به توسعه برنامه هایی برای حمایت از خانواده های کم درآمد و کاهش شکاف های آموزشی کمک کند (Lareau, 2011).

۶. بهبود برنامه های آموزش والدین

با درک بهتر از چالش های معاصر فرزندپروری، می توانیم برنامه های آموزشی مؤثرتری برای والدین طراحی کنیم. این برنامه ها می توانند به والدین کمک کنند تا مهارت های لازم برای تربیت فرزندان در دنیای پیچیده امروز را کسب کنند (Cowan & Cowan, 2019).

۷. درک تأثیر فناوری بر رشد کودک

باتوجه به نفوذ فزاینده فناوری در زندگی کودکان، پژوهش در این زمینه می تواند به ما کمک کند تا درک بهتری از تأثیرات مثبت و منفی فناوری بر رشد کودک داشته باشیم. این می تواند به والدین و متخصصان کمک کند تا استراتژی های مؤثری برای استفاده سالم از فناوری توسط کودکان تدوین کنند (Livingstone & Blum-Ross, 2020).

۸. تقویت روابط خانوادگی

پژوهش در زمینه تغییرات فرهنگی و اجتماعی می تواند به ما کمک کند تا درک بهتری از چگونگی تأثیر این تغییرات بر روابط خانوادگی داشته باشیم. این می تواند به توسعه راهکارهایی برای تقویت روابط بین والدین و فرزندان و بهبود ارتباطات خانوادگی در عصر دیجیتال کمک کند (Golombok, 2015).

۹. پاسخگویی به تنوع فزاینده خانواده ها

باتوجه به افزایش تنوع در ساختارهای خانوادگی، پژوهش در این زمینه می تواند به ما کمک کند تا نیازهای خاص انواع مختلف خانواده ها (مانند خانواده های تک والد، خانواده های هم جنس، و خانواده های چندفرهنگی) را بهتر درک کنیم و راهکارهای حمایتی مناسب برای آنها توسعه دهیم (Golombok, 2015).

در نهایت، این تغییرات اجتماعی و فرهنگی نیاز به تحقیقات علمی و کاربردی را در زمینه فرزندپروری افزایش داده است. ضرورت پرداختن به این موضوع در جهت ارتقای کیفیت زندگی خانوادگی و تضمین تربیت سالم نسل آینده کاملاً مشهود است. این تحقیق می تواند به والدین و متخصصان تربیتی کمک کند تا با شناخت بهتر از این تحولات، روش ها و سبک های فرزندپروری مؤثرتری را اتخاذ کنند که با نیازهای زمانه همخوانی داشته باشد. از طرف دیگر اهمیت این پژوهش به دلیل نقشی که در بهبود کیفیت روابط بین نسلی دارد، برجسته است. تغییرات سریع اجتماعی و فرهنگی در جهان امروز منجر به بروز شکاف های نسلی و افزایش سوء تفاهم ها بین والدین و فرزندان شده است. پژوهش های موجود نشان داده اند که این شکاف ها اغلب به دلیل تفاوت در ارزش ها و انتظارات فرهنگی است و می توانند به تعارض های خانوادگی منجر شوند (Smith, 2018). با پژوهش در این زمینه، والدین می توانند بهتر درک کنند که چگونه با این تغییرات سازگار شوند و روابط قوی تری با فرزندان خود برقرار کنند.

۴- مبانی نظری:

-تعریف نظری

۱. تغییرات فرهنگی:

تغییرات فرهنگی به تغییرات در ارزش ها، باورها، رفتارها و عادات یک جامعه اشاره دارد که معمولاً به دلیل پیشرفتهای تکنولوژیک، جهانی سازی یا تغییرات اجتماعی رخ می دهد (Hofstede, 2001).

۲. تغییرات اجتماعی:

تغییرات اجتماعی به تغییرات در ساختار و الگوهای اجتماعی، مانند خانواده، نهادهای اجتماعی و نقش های جنسیتی اشاره دارد (Giddens, 2013).

۳. فرزندپروری:

فرزندپروری به مجموعه ای از رفتارها، نگرش ها و تکنیک ها اشاره می کند که والدین برای تربیت و آموزش فرزندان خود به کار می برند (Baumrind, 1991).

۴. سبک های فرزندپروری:

سبک های فرزندپروری به روش های ایجاد والدین در تربیت و آموزش فرزندان خود می شوند، مانند سبک های دموکراتیک، استبدادی و سهل گیرانه، اشاره دارد (Maccoby & Martin, 1983).

۵- پیشینه پژوهشی:

پژوهش های بسیاری در زمینه تأثیرات فرهنگی و اجتماعی بر روش های فرزندپروری در داخل و خارج از ایران انجام شده است. این مطالعات به بررسی تغییرات مختلف در نگرش ها و روش های تربیتی پرداخته اند و تأثیر این تغییرات بر رشد و توسعه کودکان را مورد بررسی قرار داده اند. مهم ترین پژوهش های انجام شده در این زمینه را مرور می کنیم.

- پژوهش های انجام شده در خارج از ایران:

۱. چنگ و چن (۲۰۲۰): این پژوهش به بررسی تأثیرات جهانی سازی و تعاملات بین المللی بر شیوه های فرزندپروری در کشورهای آسیایی پرداخت. محققان دریافتند که والدین در این کشورها با ترکیبی از ارزش های سنتی و مدرن روبرو هستند و این ترکیب می تواند به چالش های تربیتی منجر شود.
۲. لوئیس (۲۰۱۹): این مطالعه به بررسی تأثیرات تحولات فرهنگی و اجتماعی اخیر در جوامع غربی بر روش های فرزندپروری پرداخت. محققان نشان دادند که چگونه تغییرات در نقش های جنسیتی و ارزش های خانوادگی، سبک های فرزندپروری را در دهه های اخیر تغییر داده است.
۳. گروسک و گودنوا (۱۹۹۴): در این مطالعه، محققان به بررسی فرآیندهای یادگیری اجتماعی و چگونگی انتقال ارزش ها و هنجارهای فرهنگی از والدین به فرزندان پرداختند. این پژوهش به نقش حیاتی فرهنگ در شکل دهی به رفتارهای تربیتی والدین اشاره داشت.
۴. بورنشتاین (۱۹۹۱): این پژوهش به بررسی تأثیرات فرهنگ بر شیوه های فرزندپروری پرداخت و نشان داد که والدین در فرهنگ های مختلف چگونه با چالش های تربیتی مواجه می شوند. این مطالعه همچنین بر تأثیرات جهانی شدن بر روش های تربیتی در کشورهای مختلف تأکید کرد.
۵. بامریند (۱۹۶۷): این پژوهش یکی از اولین مطالعات جامع در زمینه سبک های فرزندپروری است که تأثیرات روش های مختلف تربیتی بر رشد کودکان را مورد بررسی قرار داد. بامریند در این مطالعه به تعریف سه سبک اصلی فرزندپروری یعنی مقتدرانه، مستبدانه و آسان گیرانه پرداخت و تأثیرات آن ها را بر رفتار و شخصیت کودکان بررسی کرد.

- پژوهش های انجام شده در داخل ایران

۱. علیزاده (۱۳۹۸): این پژوهش به بررسی تأثیرات اجتماعی و فرهنگی بر روش های فرزندپروری در ایران پرداخت. علیزاده نشان داد که چگونه تغییرات اجتماعی اخیر در ایران بر نگرش های والدین نسبت به تربیت کودکان تأثیر گذاشته است.

¹ Chang & Chen, (2021) 0

¹ Lewis, (2019) 1

¹ Grusec & Goodnow, (1994) 2

¹ Bornstein, (1991) 3

¹ Baumrind, (1967) 4

۲. احمدی، (۱۳۹۷)؛ در این پژوهش، تأثیر آموزش و آگاهی عمومی بر تغییر سبک های فرزندپروری در ایران بررسی شد. احمدی نشان داد که با افزایش دسترسی به اطلاعات علمی، والدین ایرانی تمایل بیشتری به استفاده از روش های تربیتی حمایتی و مشارکتی دارند.
۳. شمس، (۱۳۹۶)؛ شمس در این پژوهش به بررسی تضادهای فرهنگی و روش های تربیتی در خانواده های ایرانی پرداخت. وی نشان داد که چگونه ترکیب روش های تربیتی مدرن و سنتی در ایران می تواند به بروز چالش های تربیتی و خانوادگی منجر شود.
۴. علوی، (۱۳۸۶)؛ این مطالعه به بررسی تأثیرات تحولات اجتماعی و فرهنگی دهه های اخیر در ایران بر شیوه های فرزندپروری پرداخت. علوی نشان داد که چگونه تغییرات در نقش های جنسیتی و افزایش اشتغال زنان منجر به تغییرات در مسئولیت های تربیتی والدین در ایران شده است.
۵. قائدی، (۱۳۷۵)؛ این پژوهش به بررسی تأثیرات فرهنگ ایرانی بر روش های تربیتی پرداخت. در این مطالعه نشان داده شد که چگونه ارزش های اسلامی و سنتی بر روش های فرزندپروری در ایران تأثیر می گذارند و والدین چگونه این ارزش ها را به فرزندان خود منتقل می کنند.

۶- نتیجه گیری:

نتایج این پژوهش نشان می دهند که تغییرات فرهنگی و اجتماعی نه تنها چالش هایی جدید برای والدین به همراه دارند، بلکه فرصت هایی برای بهبود روش های تربیتی نیز فراهم می کنند. در دنیای امروز، والدین با مسائلی همچون فضای مجازی، تغییرات در ساختار خانواده، و نقش های جنسیتی متغیر مواجه اند که نیازمند رویکردهای نوینی در تربیت فرزندان است. این تغییرات به والدین این امکان را می دهند تا از روش های سنتی به سمت شیوه های مشارکتی و فرزند محور حرکت کنند که به رشد عاطفی و اجتماعی کودکان کمک می کند.

تحلیل عمیق تر این تغییرات نشان می دهد که درک این مسائل می تواند به طراحی سیاست ها و برنامه های آموزشی مؤثرتری برای والدین و متخصصان تربیتی منجر شود. همچنین، این پژوهش بر اهمیت توجه به نیازهای عاطفی و روانی کودکان تأکید دارد، زیرا والدین که به این نیازها توجه می کنند، می توانند محیطی مثبت و حمایتی برای فرزندان خود فراهم کنند.

در نهایت، با توجه به تحولات سریع اجتماعی و فرهنگی، ضروری است که والدین و مربیان به روز باشند و مهارت های لازم را برای مواجهه با چالش های جدید فرزندپروری کسب کنند. این امر نیازمند همکاری میان والدین، متخصصان و نهادهای آموزشی است تا بتوانند با هم به ارتقای کیفیت تربیت فرزندان کمک کنند و نسلی با اعتماد به نفس و توانمندی های بالا پرورش دهند.

در نتیجه، این پژوهش نه تنها به شناسایی تأثیرات تغییرات فرهنگی و اجتماعی بر شیوه های فرزندپروری می پردازد، بلکه به ما می آموزد که چگونه می توانیم با درک بهتر این تغییرات، روش ها و رویکردهای مؤثرتری برای تربیت نسل آینده اتخاذ کنیم که با نیازهای زمانه همخوانی داشته باشد.

پیشنهادهای

۱. برگزاری دوره های آموزشی برای والدین: ایجاد برنامه های آموزشی جامع که شامل کارگاه های عملی و نظری در زمینه روش های نوین فرزندپروری و مدیریت چالش های روز باشد.
۲. توسعه اپلیکیشن های حمایتی: طراحی و انتشار اپلیکیشن های موبایل که به والدین کمک کند تا با استفاده از منابع آنلاین، مشاوره های تربیتی و ابزارهای مدیریت زمان استفاده از فناوری برای فرزندان خود آشنا شوند.
۳. تشکیل گروه های بحث و تبادل نظر: راه اندازی گروه های محلی یا آنلاین برای والدین به منظور تبادل تجربیات و استراتژی های مؤثر در مواجهه با چالش های فرزندپروری.
۴. برنامه های آموزشی در مدارس: ادغام آموزش مهارت های فرزندپروری در برنامه های تحصیلی مدارس به منظور ارتقای آگاهی والدین و معلمان درباره چالش های تربیتی مدرن.
۵. توجه به تنوع فرهنگی در آموزش: طراحی دوره های آموزشی که به والدین کمک کند تا سنت های فرهنگی خود را با روش های مدرن تربیت تلفیق کنند و از تنوع فرهنگی به عنوان یک فرصت بهره برند.
۶. توسعه برنامه های مشاوره روانشناختی: ارائه مشاوره های روانشناختی برای والدین و کودکان به منظور حمایت از سلامت روانی خانواده ها و بهبود کیفیت ارتباطات.

۷. تشویق به فعالیت‌های گروهی: برگزاری رویدادهای اجتماعی و فرهنگی برای خانواده‌ها که به تقویت ارتباطات اجتماعی و همکاری میان والدین و فرزندان کمک کند.

۸. استفاده از رسانه‌های اجتماعی برای آگاهی‌بخشی: ایجاد محتوای آموزشی و آگاهی‌بخش در رسانه‌های اجتماعی به منظور اطلاع‌رسانی درباره چالش‌های فرزندپروری و ارائه راهکارهای مؤثر.

این پیشنهادها می‌توانند به والدین کمک کنند تا با چالش‌های جدید فرزندپروری در دنیای مدرن به طور مؤثرتری مواجه شوند و به تربیت نسل موفق‌تری بپردازند.

منابع

۱. احمدی، س. (۱۳۹۷). نقش آموزش و آگاهی عمومی در تغییر سبک‌های فرزندپروری. *مجله روان‌شناسی کودک*، ۳(۱)، ۵۳-۴۲.
۲. حسینی، م.، رضایی، ا.، و محمدی، ن. (۱۴۰۰). بررسی تأثیر فشارهای اقتصادی بر شیوه‌های فرزندپروری در خانواده‌های ایرانی. *فصلنامه خانواده‌پژوهی*، ۱۷(۲)، ۱۴۵-۱۶۰.
۳. دالوند، س. (۱۳۹۸). تأثیر فناوری‌های دیجیتال بر سبک‌های فرزندپروری: چالش‌ها و راهکارها. *مجله مطالعات فرهنگی و اجتماعی*، ۱۰(۲)، ۱۴۵-۱۲۳.
۴. رضایی، س.، علیزاده، ه.، و کریمی، م. (۱۴۰۱). تحول شیوه‌های فرزندپروری در ایران: مطالعه‌ای طولی. *مجله روانشناسی تحولی*، ۱۸(۳)، ۲۷۸-۲۹۵.
۵. شریفی فرد، ن. (۱۳۹۹). نقش رسانه‌های دیجیتال در تربیت کودکان: چالش‌ها و فرصت‌ها. *مجله مطالعات فرهنگی و اجتماعی*، ۱۲(۱)، ۹۸-۱۱۵.
۶. شمس، ع. (۱۳۹۶). تضادهای فرهنگی و روش‌های تربیتی در خانواده‌های ایرانی. *مجله علوم اجتماعی*، ۱۲(۲)، ۷۳-۹۱.
۷. طالبی، ر.، و رضایی، م. (۱۴۰۲). چالش‌های فرزندپروری در عصر دیجیتال: مطالعه موردی والدین شهر تهران. *فصلنامه مطالعات رسانه‌های نوین*، ۹(۱)، ۱۱۲-۱۳۰.
۸. علوی، ح. (۱۳۸۶). تغییرات اجتماعی و تأثیر آن‌ها بر روش‌های فرزندپروری. *فصلنامه جامعه‌شناسی ایران*، ۹(۲)، ۶۸-۸۱.
۹. علیزاده، م. (۱۳۹۸). تأثیرات اجتماعی و فرهنگی بر روش‌های فرزندپروری. *فصلنامه جامعه‌شناسی کودک*، ۴(۲)، ۷۵-۵۶.
۱۰. قاسمی، ف.، محمدی، ا.، و رضایی، س. (۱۳۹۹). تأثیر فضای مجازی بر شیوه‌های فرزندپروری: مرور نظام‌مند مطالعات داخلی. *فصلنامه خانواده و پژوهش*، ۱۷(۱)، ۸۵-۱۰۴.
۱۱. قائدی، ر. (۱۳۷۵). تأثیرات فرهنگ ایرانی بر روش‌های تربیتی. *مجله روان‌شناسی و تربیت*، ۵(۱)، ۲۵-۳۷.
۱۲. کریمی، ز.، احمدی، م.، و رضایی، ن. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر اشتغال مادران بر شیوه‌های فرزندپروری در خانواده‌های ایرانی. *مجله جامعه‌شناسی ایران*، ۲۰(۲)، ۱۷۸-۱۹۵.
۱۳. کریمی، م. (۱۴۰۰). نقش تغییرات فرهنگی و اجتماعی در تحول سبک‌های فرزندپروری. *فصلنامه جامعه‌شناسی ایران*، ۲۳(۱)، ۸۹-۱۰۵.
۱۴. محمدی، ا.، و علیزاده، س. (۱۴۰۰). مقایسه سبک‌های فرزندپروری در خانواده‌های تک‌والد و دووالد. *فصلنامه مطالعات خانواده*، ۱۶(۳)، ۲۲۰-۲۰۱.
۱۵. نصرتی، ه.، کریمی، ر.، و احمدی، س. (۱۳۹۹). تنوع قومی و تفاوت در شیوه‌های فرزندپروری: مطالعه موردی استان‌های مرزی ایران. *فصلنامه مطالعات راهبردی*، ۲۳(۴)، ۱۴۵-۱۶۸.
۱۶. هالیدی، ف.، محمدی، س.، و یزدی، م. (۱۳۹۷). تأثیر تغییرات اجتماعی بر سبک‌های فرزندپروری. *فصلنامه جامعه‌شناسی ایران*، ۲۲(۳)، ۷۴-۵۸.

17. Baumrind, D. (1967). Child care practices anteceding three patterns of preschool behavior. *Genetic Psychology Monographs*, 75(1), 43-88.

18. Baumrind, D. (1991). The influence of parenting style on adolescent competence and substance use. *The Journal of Early Adolescence*, 11(1), 56-95.
19. Bianchi, S. M. (2000). Maternal employment and time with children: Dramatic change or surprising continuity? *Demography*, 37(4), 401-414.
20. Bianchi, S. M., & Milkie, M. A. (2010). Work and family research in the first decade of the 21st century. *Journal of Marriage and Family*, 72(3), 705-725.
21. Bianchi, S. M., Robinson, J. P., & Milkie, M. A. (2006). *Changing rhythms of American family life*. Russell Sage Foundation.
22. Bianchi, S. M., Sayer, L. C., Milkie, M. A., & Robinson, J. P. (2006). Is anyone doing the housework? Trends in the gender division of household labor. *Social Forces*, 79(1), 191-228. <https://doi.org/10.1353/sof.2006.0096>
23. Bornstein, M. H. (1991). *Cultural approaches to parenting*. Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
24. Bornstein, M. H. (2012). *Cultural approaches to parenting*. *Parenting: Science and Practice*, 12(2-3), 212-221.
25. Bornstein, M. H., & Lansford, J. E. (2019). Parenting. In M. H. Bornstein (Ed.) , *Handbook of cultural developmental science* (pp. 259-277). Psychology Press.
26. Bradley, R. H., & Corwyn, R. F. (2002). Socioeconomic status and child development. *Annual Review of Psychology*, 53(1), 371-399.
27. Cabrera, N. J., Volling, B. L., & Barr, R. (2018). Fathers are parents, too! Widening the lens on parenting for children's development. *Child Development Perspectives*, 12(3), 152-157.
28. Chang, K., & Chen, Y. (2021). Globalization and the transformation of parenting styles. *International Journal of Child and Family Studies*, 15(2), 110-125.
29. Cowan, P. A., & Cowan, C. P. (2019). *Parenting interventions to improve parent-child relationships and prevent child maltreatment*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000137-000>.
30. Duggan, M., Lenhart, A., Lampe, C., & Ellison, N. B. (2015). *Parents and social media*. Pew Research Center.
31. Duncan, G. J., & Murnane, R. J. (2011). *Whither opportunity?: Rising inequality, schools, and children's life chances*. Russell Sage Foundation.
32. Golombok, S. (2015). *Modern families: Parents and children in new family forms*. Cambridge University Press.
33. Grusec, J. E., & Goodnow, J. J. (1994). Impact of parental discipline methods on the child's internalization of values: A reconceptualization of current points of view. *Developmental Psychology*, 30(1), 4-19.
34. Hofstede, G. (2001). *Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions, and Organizations Across Nations*. Sage Publications.
35. Lareau, A. (2011). *Unequal childhoods: Class, race, and family life*. University of California Press.
36. Lewis, C. (2019). The impact of cultural changes on parenting styles. *Journal of Child Development*, 25(3), 245-260.
37. Livingstone, S., & Blum-Ross, A. (2020). *Parenting for a Digital Future: How Hopes and Fears about Technology Shape Children's Lives*. Oxford University Press.
38. Livingstone, S., Mascheroni, G., & Staksrud, E. (2017). European research on children's internet use: Assessing the past and anticipating the future. *New Media & Society*, 20(3), 1103-1122. <https://doi.org/10.1177/1461444816685930>
39. Livingstone, S., Ólafsson, K., Helsper, E. J., Lupiáñez-Villanueva, F., Veltri, G. A., & Folkvord, F. (2017). Maximizing opportunities and minimizing risks for children online: The role of digital skills in emerging strategies of parental mediation. *Journal of Communication*, 67(1), 82-105.
40. Lythcott-Haims, J. (2015). *How to raise an adult: Break free of the overparenting trap and prepare your kid for success*. Henry Holt and Company.
41. Maccoby, E. E., & Martin, J. A. (1983). Socialization in the Context of the Family: Parent-Child Interaction. In P. H. Mussen (Ed.) , *Handbook of Child Psychology: Vol. 4. Socialization, Personality, and Social Development* (pp. 1-101). Wiley.
42. Masten, A. S., & Barnes, A. J. (2018). Resilience in children: Developmental perspectives. *Children*, 5(7), 98. <https://doi.org/10.3390/children5070098>
43. Parke, R. D., & Gauvain, M. (2009). *Child psychology: A contemporary viewpoint* (7th ed.). McGraw-Hill.
44. Patrikakou, E. N. (2016). Parent involvement, technology, and media: Now what? *School Community Journal*, 26(2), 9-24.
45. Peterson, J. L. (2020). Parenting styles and their impact on child mental health. *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 25(4), 857-870.

46. Sharma, S. (2018). Preparing the next generation for global challenges. *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology*, 14(3), 143-158.
47. Smith, J. (2018). Intergenerational cultural transmission and parenting. *Cultural Psychology*, 24(2), 190-210.
48. Thompson, R. A. (2020). Family structure changes and their impact on parenting practices. *Parenting: Science and Practice*, 20(4), 371-389.
49. Twenge, J. M., & Campbell, W. K. (2009). *The narcissism epidemic: Living in the age of entitlement*. Free Press.
50. UNICEF. (2021). *The State of the World's Children 2021: On My Mind – Promoting, protecting and caring for children's mental health*. United Nations Children's Fund.
51. Walsh, F. (2016). *Strengthening family resilience*. Guilford Publications.